

Använd torr och lagom stor ved

Veden ska vara torr (ca 18% fukthalt) och bör ha varit förvarad torrt och luftigt minst ett år. Förvara inte veden under presenning.

Veden ska vara kapad i lämplig längd och tjocklek. Vid upptändning krävs "tändved" det vill säga stickor och tunnare vedträn.

Starta snabbt

När man tänder en kall panna är det svårt att helt undvika rök och utsläpp av miljöskadliga ämnen. Du minskar problemet genom att få pannan varm så fort som möjligt. Det är viktigt att använda rikligt med torr, finkluven ved.

Att använda gasolbrännare istället för papper sätter snabbt fart på elden. Det brinner då med hög temperatur och utan rök efter bara någon minut.

Först när "tändveden" brinner ordentligt är det dags att lägga på grövre vedträn. Tänk på att veden ska passa till pannans vedmagasin. För korta vedträn gör att mer miljöskadliga ämnen släpps ut.

Det är inte dags att lägga in nya vedträn innan det bildats en ordenlig glödhög. Spjället bör stå helt öppet tills den nya veden brinner ordentligt.

Rätt mängd förbränningsluft

När man eldar i pannan bör man göra det rejält och med rätt mängd förbränningsluft. Det gör att elden brinner med klara och livliga lågor. Förbränningsluften regleras med dragluckan och spjäll på pannan.

På en del pannor finns avancerade system som automatiskt reglerar förbränningsluften så att bränslet brinner optimalt och utsläppen minimeras. På äldre pannor kan man markera i vilket läge ventiler och spjäll bör stå vid uppstart samt under förbränningen.

Kontrollera röken

Röken från din brännare ska vara genomskinlig.

När det är varmt ute ska det se ut som att luften ovanför skorstenen vibrerar. Den enda gången skorstenen ska ryka är när det är kallt ute. Då bildas en vit rök som består av vattenånga. Gul eller grå rök betyder att pannan är dålig eller att du eldar på fel sätt.

Alltför heta rökgaser kan skada murade skorstenar eller förstöra isoleringen på skorstenar i stål. Risker är speciellt stor när man värmer en kall skorsten kraftigt och snabbt. Kontrollera även temperaturen på röken.

Många pannor är konstruerade för oljeeldning. Eldar man med ved i en sådan panna blir rökgastemperaturen väldigt varm, upp till 600°C. Inga skorstenar är gjorda för så höga temperaturer.

De flesta rökkanaler är konstruerade för en rökgastemperatur på högst 350°C. Kontrollera därför hur hög rökgastemperaturen från din brännare är. En del anläggningar har en termometer i rökkanalen. Saknar du en sådan kan du köpa det från installatören.

Ett annat sätt att kontrollera brandrisken är att mäta ytemperaturen på skorstenen i bjälklaget. Understiger temperaturen 60°C är det ingen risk för överhettning.

Hantera askan rätt

En vanlig brandorsak är slarvig hantering av askan. Sot och aska ska förvaras i en plåtburk med tätt lock. Det kan finnas glödrester kvar i askan flera dygn efter eldning. Burken med askan måste därför stå på ett material som inte är brännbart.

Småelda aldrig

Många stryker luften till pannan och "småeldar". Då brinner inte alla miljöskadliga ämnen i röken upp. Tjära kondenserar i skorstenen och fastnar på pannväggar och i rökkanaler. Detta leder till ökad brandrisk.

Elda inte skräp

Det är inte tillåtet att elda plast, hushållsavfall, målat eller tryckimpregnerat trä eller annat brännbart avfall i en villapanna. Detta ger ohälsosam, irriterande och miljöskadlig rök